

# NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 186  
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6  
Administracja 10-1 i 4-6  
Prenumerata miesięcznie zł. 4.  
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 135 Rok II.  
**GRODNO**  
sobota 16 maja 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi asfaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązują wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

K I N O	P L A C E	ulica Pocztowa Nr 4	2 serie	<b>BOGINI DŻUNGLI</b>	Ceny miejsc od 1 zł.
			razem w jednym program. 12 akt.		
Wszelkowi sławie wielkie arcydzieło amerykańskie, rozgrywające się wśród fauny i flory egzotycznej przyrody Afryki, wykonane przez słynną wytwórnię amerykańską Seligman. W obrazie biorą udział drapieżne zwierzęta jak lwy, tygrysy, lamparty, oraz małpy, słonie, nosorożce, krokodyle, żyrafy, rekiny i inne egzot. zwierzęta					

Kino Saturn	<b>ELMO LINCOLN</b>	w obrazie p. t.	<b>Tarzan król Dżungli</b>
-------------	---------------------	-----------------	----------------------------

## Bilans działalności Polskiego Białego Krzyża w Grodnie

We wtorek 12 b. m. odbyło się Walne Zebranie P. B. K. na którym omawiane były sprawy związane z Instytucją i jego rozwojem.

Przewodniczył zebraniu Prez. Stępniewski, sekretarzem kap. Perucki. Na zebranie przybyło 60 osób w tym 1 delegat z Sokółki. Po odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, sprawozdanie z działalności instytucji zdał prezes p. L. Bielawski.

Do dnia 11. X. 24 r. istniał komitet opieki nad żołnierzem. Praca komitetu nie była zbyt żywą i wydawną i prowadzona była bez należytego rozmachu, pomimo okazałej liczby osób zapisanych do pracy.

Do osiągnięcia odpowiednich rezultatów brakowało należytego kontaktu wojska z cywilnym społeczeństwem. Prace komitetu ograniczały się do rozdawnictwa pomocy szkolnych, urządzania koncertów i świąt dla żołnierzy.

Dopiero w jesieni zaszły poważne zmiany. Generał Berbecki, widząc rezultaty wspólnej pracy społeczeństwa z wojskiem w innych środowiskach, zaprzagnął podobną spójnie wytworzyć również w Grodnie. Wydał rozkaz do wojska i zwrócił się z apelem do społeczeństwa. Rezultaty akcji p. Generała okazały się znakomite. Społeczeństwo chętnie przystąpiło do współdziałania. Ukonstytuował się nowy Zarząd i prace owocna potoczyła się wartkiem tempem.

Pracy jest mnóstwo—słabe siły i środki nie wystarczają, aby podjąć jej ogromowi—dobre jednak chęci, zapał i przeświadczenie o celowości tej pracy sprawiają cuda i robota w miarę sił i możliwości postępuje naprzód w kilku kierunkach.

Wyłonili się ruchliwe sekcje kierowane przez ludzi energicznych i obdarzonych dużą dozą dobrej woli.

1-a sekcja nauczania z p. J. Cytarzyńskim na czele, 2 a) biblioteczno-swieclicowa pod kierownictwem p. prezesowej Łęczyńskiej, 3-a) rozrywkowo-finansowa z mec. Zaboklikim na czele oraz 4-a) kinowa pod zarządkiem dyr. Bładziewicza.

Najszybciej i najwydatniej rozwinęła się sekcja pierwsza. W dniu 20 stycznia r. b. utworzono kursy rolnicze dla żołnierzy, obsadzone pierwszorzędami siłami pedagogicznymi.

Z wykładów korzystało 150 uczniów, 2 razy tygodniowo po 2 godz. dziennie. Ukończyło kursy przeszło 60% zapisanych, reszta z powodu zwolnienia z wojska pozbawiona została możliwości ich ukończenia.

Teoretyczne zajęcia na kursach zostały już zakończone, obecnie pozostało jedynie zorganizowanie wybieżek w okolicy Grodna, w celu zwiedzenia gospodarstw rolnych. W projekcie jest 8 wybieżek, które zostaną wprowadzone w czyn z chwilą dojścia wegetacji roślin do odpowiedniego rozwoju.

Pod specjalnym protektoratem i pieczołowitością p. Generalowej Berbeckiej otworzono uniwersytet żołnierski, z którego korzystało 40 żołnierzy posiadających już pewne podstawy naukowe.

Uniwersytet prowadzony był znakomicie przez ofiarne siły pedagogiczne, dobrane z pośród tutajszego zespołu nauczycielskiego.

Wykłady odbywały się 3 razy tygodniowo po 2 godz. dziennie, obejmowały następujące przedmioty: język polski prof. Lucjana Brylski,

historji polska i nauka o Polsce prof. Michał Kapp, geografia p. Jadwiga Wyczółkowska, arytmetyka prof. Stanisław Brzozowski.

Zarząd uniwersytetu stanowili: Zastępczyni kierowniczką p. Stanisława Perucka, Sekretarką p. Leonja Zarembska, Delegatką centrali P. B. K. p. Marja Wysocka i przedstawiciel oddziału wyszkolenia D. O. K. III kpt. Franciszek Letza.

Sekcja przy łaskawym współdziałaniu ofiarnych sił pedagogicznych stworzyła również zespół, dla przeprowadzenia kontroli w uczelnianych oddziałach wojskowych dla analfabetów, gdzie nauki prowadzone są przez oficerów i podoficerów niespecjalistów, celem przystosowania nauczania do wymagań ostatniego słowa pedagogiki. W pracach tych przyjęto udział 8-si pedagogicznych.

Zespół ten nie mógł udzielać się tak często, jak by pragnął, ani też powiększyć się do rozmiarów pożądaných, gdyż ciężkie warunki normalnej swej pracy zawodowej zbyt wiele czasu absorbowały pp. profesorom. Zespół doradczy prócz kontroli urządził konferencje pedagogiczne, na których wraz z bezpośrednio personelem nauczycielskim omawiane były kwestje związane z nauczaniem w celu zaznajamiania niefachowych sił pedagogicznych z warunkami i wymogami nowoczesnej pedagogiki.

Olbryzmie zasługi położyła sekcja również w rozdawnictwie pomocy szkolnych, których ze swych pokężnych zapasów nie skąpiła żołnierzom. Rozdano 6435 kasetów, 9000 ołówków, poza tem rozdawno mapy, wykresy, tabliczki szyfrowe i t. p. Z dobrodziejstw tych korzystało imponująca liczba uczniów, bo przeszło 8000.

**Sekcja świeclicowo-biblioteczna**

narazie nie była w stanie przejawiać bardzo wydawną działalnośći zmuszoną i była ograniczyć się do

uprzyjemnienia żołnierzom świąt, w czasie których rozdano między innymi 60 klg. tytoniu i 4000 gilsz, nie licząc różnych słodyczy i kaci.

Z prac bardziej, podstawowych dokonano uruchomienia świeclicy baonu sanitarnego, o czym pisaliśmy w swoim czasie. Obecnie otwiera się jeszcze jedna świeclica w baonie sanitarnym, w projekcie zaś jest otwarcie 3-iej, to jednak będzie mogło nastąpić dopiero na jesieni.

Udawadniać korzyści wysoce moralnych skutków otwierania świeclic nie potrzeba. Społeczeństwo rozumie dokładnie, co znaczy w oddziale wojskowym świeclica dla żołnierza oderwanego od domu, rodziny i wszelkich radości życia, a wprężonego w jarzmo ciężkiego surowego obowiązku. Świeclica, winna zastąpić żołnierzowi chałę rodzinną i dać mu wesele i ciepło, jakie rodzina winna dać, choć nie zawsze daje. Ciało kierownicze sekcji pojmując dokładnie swoje zadanie, z całym przejęciem i zrozumieniem oddaje się pracy. Zarząd nie wątpi, że panie chętnie poprą wydawną działalność sekcji i będą dopomagać w tej owocnej pracy.

(Dok. nast.)

### Spirytus

oczyszczony na cele domowe i lecznicze 0,5 mocy 95° w cenie 3 zł. 77 gr. oraz denaturat do nabycia w handlu win i wódek

M. Nejman

przy Placu Batorego Nr. 31-a

14-21  
Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski“

### Tuhaczewski pobrzękuje szabelką

Z Mińska donoszą: Dowódca armji zachodniego frontu Tuhaczewski wygłosił na białoruskim zjeździe rad mowę, w której rozważał perspektywę ewentualnej wojny z Polską. Według wiadomości Tuhaczewskiego Białorusowiec ka jest przedpołami, na którym rozegrają się pierwsze starcia wojenne czerwonej armji z wojskami zachodnio-europejskimi. Wobec tego Sowiety powinny na Białorusi posiadać dostatecznie silną armję. Według Tuhaczewskiego Polska uważa plan Piłsudskiego natarcia na Kijów za błędny i w przyszłym starciu gros uderzenia skierowane zostanie na Białorusi sowiecką.

Wszystko to wymaga wielu przygotowań i w tym celu konieczną rzeczą jest stworzenie podstaw dla egzystencji dużej armji. A więc przedewszystkiem winna być surowo przeprowadzona akcja budowy koszar dla żołnierzy oraz przygotowanie przemysłu dla celów wojskowych.

Mowę swoją zakończył Tuhaczewski wojowniczym frazosem: „Jeżeli polscy panowie spróbują wkroczyć na terytorjum Białorusi sowieckiej, — będzie to ich ostatnim śmiertelnym pochodem“.

Z okazji mowy Tuhaczewskiego prasa sowiecka podkreśla, że z jego nazwiskiem związane jest hasło „Dajmy Warszawę“ z roku 1920, kiedy to „heroczna czerwona armja, głodna i oberwana szła pod Warszawę aby przygotować bagnietami grunt dla wszechświatowej rewolucji“.

### Przeciw litwinizacji szkół w Kowieńszczyźnie

Z Kowna donoszą: W poniedziałek 11 b. m. odbył się w Kownie olbrzymi wiec protestu zjednoczonych mniejszości narodowych: Polaków, Żydów i Niemców przeciwko zamierzonej litwinizacji szkół drogą wprowadzenia języka litewskiego jako wykładowego. Przemawiali kolejno przedstawiciele wszystkich mniejszości oraz zrzeszeń i organizacji naukowych. Na zakończenie jednogłośnie przyjęto rezolucję stwierdzającą, że projekt rządowy jest nie zgodny z konstytucją oraz domagającą się sprawiedliwego podziału świadczeń dla państwowych tak samorządowych na rzecz szkół mniejszości.

(Słowo wil.)

## KRONIKA

### Chyba nieporozumienie

Otrzymałmy od Dyrekcji gimnazjum im. A. Mickiewicza w Grodnie wiadomość o mającym się odbyć w dniu 17 b. m. w gmachu szkolnym odczytu prof. Massoniusa p. t. „Sny prorocze“.

Ponieważ w dniu tym i o tej samej porze godzinie całe miasto inteligentne Grodno udaje się na emmentary dla złożenia dorocznego holdu ceniom Wielkiej Obywatelki, przeto wyznaczenie odczytu dla inteligencji i młodzieży, której tembardziej nie powinno tam brakować uważamy za nieporozumienie jedynie.

### Tragiczny wypadek

W nocy z dnia 13 na 14 maja r. b. próbosz aresztu i baonu 81 pułku

plechoty starszy szeregowiec Mebler Jan wraz z dwoma żołnierzami udał się na poszukiwania zbiegłego podmasa prowadzenia do aresztu garnizonowego szeregowca. Po odnalezieniu takiego w polu, gdy ten ostatni próbował uciekać st. szeregowiec Mebler rozpoczął do zbiega strzelanie, w czasie której został sam przez nieostrość postawiony w brzuch. Ranny w okoliczności 15-tu minut życia zakończył. Zbiega nie odnaleziono.

Dochodzenie prowadzi wieszakowe.

### Wielki pożar lasu

W leśnictwie Konobelskim w lasach druskieńskich z powodu nieostrożnego obchodzenia się ogniem (prawdopodobnie od tradycyjnych ognisk rozkładanych przez pastuchów) w dniu 12 b. m. wybuchł pożar, który zniszczył ok. 160 h. lasu w tamtym okolicy 20 zagajów, reszta posusz i 100 mtr. drzewa opalowego gotowego.

Pożar około godz. 15-tej zlokalizowano. Dochodzenie prowadzi post. p. p. w Druskieńkach. Straty na razie nie ustalono jak również sprawy nie wykryto.

### Egzaminy

Egzaminy w Państw. Semin. N. 2 w Grodnie na kursy przygotowawczy I-IV dla nowowstępujących rozpoczyna się dn. 22 czerwca i trwać będą 23, 24 i 25 czerwca. Rozpoczęcie egzaminów o godz. 8 rano.

Dyrekcja.

### Koncert na Zamku

Przypominamy, że dziś t. j. w sobotę koncert na fundusz wycieczkowy Semin. Nauk. ześk. w Grodnie.

Program: 1) Chór oficerski pod batutą kap. Peruckiego, 2) Trio smyzkowe, 3) Śpiew (baryton) por. Wiasowsy, 4) Solo „ukrzykcowe“ por. Cholewa, 5) Śpiew — p. Wiaszkowiczówna, 6) Karsa w 1 akcie, odegrana przez zespół amatorski teatru D. O. Po/koncertcie tańce.

### Uczta artystyczna w kościele

W nadchodzącą niedzielę w kościele garnizonowym chór oficerski pod batutą kap. Peruckiego wykona przy akompaniamencie mjr. Frydrychowicza mszę Gounada. Solo skrzykcowe w wyk. por. Cholewy dopełni rzadkiej uczty artystycznej. Niewątpliwie kuściół o 12 będzie przepelniony.

### Zawiadomienie

Konsulat Hiszpański w Warszawie zawiadamia, że podane w niektórych piśmiech warszawskich i prowincjonalnych wiadomości o tem, jakoby Państwo Hiszpańskie ułatwiło i protegowało emigrację sztalistom do Hiszpanji, są błędne i bezpodstawne.

### Errata

We wczorajszym numerze „Kurjera“ w artykule p. t. „Wątpliwa troska“, w szeregu poprawek nieuwzględnionych przy korekcie, powstał błąd, który uważamy za konieczne sprostować. Mianowicie w miejscu, gdzie mowa o składkach winno być „3 złote półrocznie“ a nie 35 zł. — jak mylnie wydrukowano.

### Znalezione przedmioty

W dniu 29 marca r. b. w prze-dziale III kl. pociągu idącego z

Wilna do Grodna znalezione parę damskich starych kaloszy. W nocy z dnia 7 na 8 lutego r. b. o godz. 35 w drodze Nr 52 nieznaną kobietą pozostawia parasol damski. Prawi właściciela mogą się zgłosić do tut. Ekspozytury celem odbrania przedmiotów.

### Zameldowania

I Komisarjat P.P. w Grodnie przyjął zameldowanie od Marji Bartnowskiej zam. przy ul. Orzeszkowej Nr 37 o zerwaniu pieczęci nałożonej przez Komornika w ubikacji dla kostjumów w teatrze miejskim przez nieznaną sprawców.

Od Kiedy Władysława zam. przy ul. Górnej Nr 14 o kradzieży z zakładu fryzjerskiego, przy ul. Orzeszkowej Nr 12 z okna franki, wartości 8 zł.

II Komisarjat P.P. w Grodnie przyjął zameldowanie od Stargitja Judda, zam. przy ul. Zamkowej Nr 2 o kradzieży łódka wartości 80 zł.

Od Mackiewicz Józefa zam. przy ul. Jerolimskiej Nr 16 o ciężkim uszkodzeniu ciała przez Lubezyńskiego Józefa, zam. przy ul. Cmentarnej Nr 9.

III Komisarjat P.P. w Grodnie przyjął zameldowanie od Legnera Jana, stróża tartaku o kradzieży trzciny przez Klimaszewskiego Jakóba, zam. przy ul. Lipowej Nr 24.

Od Tobiola Sągala, zam. przy ul. Lipowej Nr 10 o znalezieniu na brzegu Niemna karabinu rosyjskiego

Czytajcie ilustrowany tygodnik kobiety

## „BLUSZCZ“

Treść literacko-społeczna, mody, wzory robót, wskazówki z zakresu gospodarstwa kobiecego. (48 stron druku.)

Prenumerata miesięczna zł. 4, 80 Nr. pojedynczy zł. 1, 40.

Paniom Czytelniczkom „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego“ wysyłamy numery okazowe „BLUSZCZU“ bezpłatnie.

Administracja: WARSZAWA, Krak. Przedm. 99 (Plac Zamkowy.) Konto P. K. O. Nr. 3700.

### Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz. Leczenie lampą kwarcową. Przejmuje od 9-10 i od 4-7 Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

### Zarząd Kasy Chorych w Grodnie

podaje do wiadomości ubezpieczonych, iż z dniem 19 maja b. r. zostaną przeniesione z ul. Saperskiej 16 do własnego domu przy ul. Mostowej Nr 38 gabinety lekarskie: wewn. i dziec. skórnym i wener. oczny, ucha, gardła i nosa; godziny przyjęć wg poprzedniego rozkładu. Przy ul. Saperskiej 16 pozostają Zarząd Kasy Chorych i gabinety chirurg. z ginekologią i dentystyczny. Nocne dyżury akuszerki i świadczone będą się odbywały jak i obecnie w lokalu przy ul. Saperskiej 16, tel. 34.

### ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY  
**Aleksander Łapin i S-ka**

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty  
**LITOGRAFICZNE**  
jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

### OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. maj i zaległych.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

## „CRESOVIA“